

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, den 22. maj 2007

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Aftale muligvis på vej mellem Europa-Parlamentet og Rådet om 4-pakken: Forslag til forordninger om fødevareenzymmer, aromaer og tilsætningsstoffer og om fælles godkendelsesprocedurer¹

Resumé

Rådet ventes at vedtage en generel indstilling til tre af de fire forslag til forordninger i den såkaldte 4-pakke på rådsmødet den 30. - 31. maj. Vedtagelsen af indstillingerne baner vejen for forhandlinger med Europa-Parlamentet om en førstebehandlingsaftale inden sommerferien, men selvom Rådets og Parlamentets holdninger om forslagene har nærmet sig hinanden, er spørgsmålet om bl.a. godkendelsesproceduren stadigvæk ikke afklaret, da et flertal i Rådet støtter indførelsen af komiteproceduren, mens Europa-Parlamentet foretrækker den fælles beslutningsprocedure.

Forslagene til forordninger om fødevareenzymmer, fødevarearomaer og fødevaretilsætningsstoffer og om fælles godkendelsesprocedurer blev fremsat af Kommissionen den 28. juli 2006. De fire forslag behandles som en fælles "pakke" og refereres således oftest til som "4-pakken".

¹ om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordninger om

- en fælles godkendelsesprocedure for fødevaretilsætningsstoffer, fødevareenzymmer og fødevarearomaer

KOM (2006) 423

- fødevareenzymmer og om ændring af Rådets direktiv 83/417/EØF, Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999, direktiv 2000/13/EF og Rådets direktiv 2001/122/EF

KOM (2006) 425

- aromaer og visse fødevareingredienser med aromagivende egenskaber til anvendelse i og på fødevarer og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89, Rådets forordning (EØF) nr. 1601/91, forordning (EF) nr. 2232/96 og direktiv 2000/13/EF

KOM (2006) 427

- fødevaretilsætningsstoffer

KOM (2006) 428

Formål og indhold

Formålet med pakken er, at vedtage fælles anvendelsesbetingelser og senere positivlister over tilladte stoffer, der kan anvendes som aromaer, enzymer og tilsætningsstoffer.

Der indføres en fælles godkendelsesprocedure for alle stofferne, med visse undtagelser for aromaer, som er baseret på videnskabelige vurderinger fra EU's fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA). Godkendelsen er baseret på "positivlisteprincippet". Det betyder, at stoffer defineret som enzymer, aromaer og tilsætningsstoffer alene må anvendes, såfremt de fremgår af de respektive lister. Kommissionen har anbefalet, at godkendelsen af de tre stoffer sker gennem komitologiproceduren.

Forslaget om godkendelsesproceduren og tilsætningsstoffer har hjemmel i artikel 95 (det indre marked), mens forslagene om enzymer og aromaer har dobbelt retsgrundlag; hhv. artikel 95 (indre marked) og artikel 37 (landbrug).

Tilsætningsstoffer

Pakken sammenskriver fællesskabets eksisterende regler om tilsætningsstoffer i en retsakt. Unionens nuværende regler vedrørende tilsætningsstoffer er reguleret ved direktiv 89/107/EF samt direktiv 94/35/EF (sødestoffer), 94/36/EF (farvestoffer) og 95/2/EF (andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og sødestoffer). Den største ændring i de nye regler er, at godkendelsesproceduren (optagelsen på positivlisten) vil blive ændret fra den fælles beslutningsprocedure til en komiteprocedure. De nye regler vil også medføre en række nye sikkerhedsforanstaltninger – såsom begrænsninger i anvendelsen af tilsætningsstoffer i tilsætningsstoffer og en nye godkendelsesprocedure for tilsætningsstoffer, der indeholder genmodificerede organismer (GMO'er).

Fødevareenzymer

Vedrørende enzymer er introduktionen af fælles regler i fællesskabslovgivningen et nyt tiltag, idet enzymer på nuværende tidspunkt alene er reguleret i de enkelte medlemsstater. I forslaget fastsættes anvendelsesbetingelserne for fødevareenzymer, bestemmelser om oprettelse af en fællesskabsliste over godkendte fødevareenzymer, samt regler om mærkning af de pågældende enzymer.

Ifølge Kommissionen er anvendelsen af fødevareenzymmer steget markant i de seneste 25 år. Samtidig er deres anvendelse blevet udvidet fra traditionelle produkter såsom brød, øst, øl og vin til nye produkttyper. Kommissionen fastslår, at fødevareenzymmer hidtil er blevet betragtet som ufarlige, men som følge af udviklingen af nye produkttyper, der anvender mere komplicerede enzymer (i nogle tilfælde ved brug af GMO'er), bør enzymer fremover være genstand for evaluering og godkendelse.

Aromaer²

Unionens nuværende regler vedrørende aromaer er fastsat i direktiv 88/388/EØF (generelle regler for anvendelse af aromaer, krav til mærkning og maksimalgrænseværdier for stoffer). Kommissionen hævder, at der er behov for en gennemgribende ændring af direktivet for at tage hensyn til den teknologiske og videnskabelige udvikling vedrørende aromaer.

Hvis de nye regler bliver vedtaget, vil direktivet fra 1988 blive ophævet og de nye regler vil:

- indføre nye kriterier for godkendelsen af aromaer,
- indføre nye regler om mærkning,
- fastsætte lofter for anvendelsen af aromaer i levnedsmidler,
- indføre en ny definition for aromaer, som vil medføre at nye typer produkter, der er produceret ved anvendelsen af nye teknologier, inkluderes,
- indføre særlige regler vedrørende godkendelsen af aromaer, som indeholder GMO'er, samt
- ophæve den eksisterende opdeling i naturlige, naturidentiske og syntetiske aromaer.

² Aromaer er produkter, der ikke er beregnet til at spises selvstændigt, men som tilsættes fødevarer med det formål at give smag og duft.

Europa-Parlamentets behandling

De fire forslag til forordninger er behandlet i Europa-Parlamentets Udvalg om Miljø, Folkesundhed og Fødevarer sikkerhed.³ Vedrørende godkendelsesproceduren har udvalget – stærkt ledet af ordføreren for forordningen om den fælles godkendelsesprocedure – været særligt kritiske over for brugen af komitologiproceduren til fremtidige godkendelser af de tre stoftyper.

Et flertal af udvalgets medlemmer har påpeget, at belastningen af EFSA, der skal stå for godkendelsesproceduren, bør føre til en forlængelse af tidsgrænsen for EFSA's godkendelse af givent stof. Tidsgrænsen er som udgangspunkt sat til 6 måneder af Kommissionen. Medlemmerne har ligeledes været enige om, at man bør opprioritere miljøhensyn i forordningen. Udvalget har været uenigt om hvorvidt mærkningen af produkter, der indeholder en eller flere af de tre stoftyper, er god nok.

Vedrørende forslaget om fødevarer enzymer har udvalget stillet spørgsmålstejn ved retsgrundlaget, og man vedtog et ændringsforslag om ændringen af forslagens retsgrundlag, således at det både baseres på bestemmelser om det indre marked (artikel 95) og bestemmelserne om forbrugerbeskyttelse (artikel 153). Udvalget vedtog også ændringsforslag, hvis formål er at skabe en klarere definition og adskillelse af enzymer og GMO'er.

I henhold til fødevarer aromaer har udvalget også forsøgt at styrke forbrugerbeskyttelsen. Udvalget har endvidere søgt at sikre, at friske og tørrede krydderurter og krydderier ikke betegnes som aromaer.

Det forventes, at forslagene sættes på plenarforsamlingens dagsorden under sessionen i Strasbourg i juni til endelig vedtagelse.

³ Der blev udpeget 3 ordfører til de fire procedure. Svenske Åsa Westlund (PSE) er ordfører på forordningen om en fælles godkendelsesprocedure samt forordningen om fødevarer tilsætningsstoffer. Irske Avril Doyle (PPE-ED) er ordfører på forordningen om fødevarer enzymer, og slovenske Mojca Drčar Murko (ALDE) er ordfører på forordningen om fødevarer aromaer.

Rådets behandling

Ministrene ventes på rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 30.-31. maj 2007 at vedtage en generel indstilling vedrørende forslagene om fødevaretilsætningsstoffer, fødevareenzymmer og den fælles godkendelsesprocedure, mens aromaforslaget forelægges til orientering.

Det tyske formandskab har oplyst, at det regner med, at forslaget kan vedtages som en førstebehandlingsaftale i forbindelse med Europa-Parlamentets behandling i juni – dog er spørgsmålet om godkendelsesproceduren stadigvæk ikke afklaret, da et flertal i Rådet støtter indførelsen af komiteproceduren, mens Europa-Parlamentet foretrækker den fælles beslutningsprocedure. Indgåelsen af en førstebehandlingsaftale vil som følge heraf i høj grad blive et spørgsmål om, at nå en aftale med ordføreren og udvalget på dette, og det forventes, at forhandlinger herom påbegyndes efter vedtagelsen af de generelle indstillinger i Rådet.

I Rådet er der, vedrørende forordningen om aromaer, desuden liden opbakning til, at friske og tørrede krydderurter og krydderier ekskluderes af forordningen.

Den danske holdning

Regeringen vurderer, at vedtagelsen af pakken generelt vil medføre et højere beskyttelsesniveau i Danmark og EU.

Regeringen forholder sig principielt positivt til pakken og mener, at vedtagelsen af pakken vil medføre en mere ensartet og gennemgribende regulering for aromaer, enzymer og tilsætningsstoffer. Regeringen hæfter sig især ved, at forslagene bygger på risikoanalyseprincipperne.

Med venlig hilsen

Mongin Forrest, Anders Johnsen
(11168)